

OBN heeft financieel probleem

Het Overlevingsplan Bos en Natuur is een LNV programma, gericht op het herstellen van de negatieve effecten op de natuur van verzuring, vermessing en verdroging. Dit programma startte in 1989. Het omvat ruwweg twee componenten: het opbouwen van kennis en het beschikbaar stellen van middelen om maatregelen uit te voeren. Het eerste vindt plaats via de zogenoemde Deskundigheidsteams [onderzoek en monitoring met een coördinatie van het Expertise Centrum LNV], het tweede loopt via de regeling Effectgerichte Maatregelen. Deze laatste regeling is thans onderdeel van het Programma Beheer. Voor heel Nederland is dit jaar een bedrag van € 6.145.000,- beschikbaar.

Een evaluatie van de regeling in 1999 gaf aan, dat het rendement van de meeste maatregelen erg hoog ligt. Het is echter geen duurzame oplossing. Die moet natuurlijk komen van een veel betere natuurkwaliteit, in concreto een goed functionerende EHS in een gezond en schoon milieu. Zolang dat nog niet het geval is zal het OBN met kracht moeten worden voorgezet.

De onder het kabinet Balkenende I ingezette bezuinigingen troffen echter het OBN programma. Begin dit jaar werd duidelijk dat er voor 2004 wel eens helemaal geen geld meer zou kunnen zijn. Gerrit van Ommering, beleidsmedewerker bij de directie Natuurbeheer van LNV: "Dat was altijd

al als tijdelijke bezuiniging bedoeld. In de afgelopen formatie heeft minister Veerman voor het natuurbeheer € 700 miljoen extra geëist en gekregen. Hier heeft D'66 ook op aangedrongen. Het is een bedrag voor vier jaar. Voor een groot deel zal hieruit ook de Reconstructie betaald moeten gaan worden. Momenteel zijn wij bezig met een bestedingenplanning. Van de zomer zal hierover meer duidelijk worden. Wij hebben echter goede hoop dat ook voor de EGM weer geld beschikbaar zal komen." Hoe groot deze bedragen zijn laat van Ommering echter niet los. "Het geld voor extra aankopen zal echter getemperd worden. Inzet op agrarisch natuurbeheer blijft een belangrijk beleidspunt."

Dat de regeling bijzonder hard nodig is, onderschrijft René Gerts, stafmedewerker van het Limburgs Landschap. Deze organisatie is een relatieve grootverbruiker van EGM-gelden. "Wij hebben op de gevoelige Limburgse zandgronden grote na-

tuurwinst kunnen behalen. Het herstellen van grote en kleine vennen, zoals het Heerenven op de Hamert, de Mussenslenk op de Ravenvennen en het Koolespeelke in het Weerterbos zijn alle met succes uitgevoerd mede dank zij deze regeling. De collega's van de gemeente Bergen [L] hebben op de vennen in de Bergerheide goed werk kunnen doen. Ook andere noodzakelijk maatregelen, zoals het kleinschalig plaggen van heide, kunnen we hieruit prima bekostigen. Soorten die al jaren zijn verdwenen komen weer terug. Wij vinden het voeren van effectgerichte maatregelen, mits we tegelijkertijd de inrichting, zoals ook bodem- en waterkwaliteit, structureel kunnen verbeteren, een zeer goede zaak. Aankoop alleen volstaat niet meer om natuurkwaliteit te behouden."

Minder tevreden is hij overigens over de procedures. "Je mag in een korte periode aanvragen indienen. Over de aanvragen voor 2003, die wij in december 2002 hebben ingediend, hebben we

Om over na te denken

Eind juni presenteerde minister Veerman de nota intensieve veehouderij. Deze sector is voor een groot deel veroorzaker van de problemen met de natuurkwaliteit [vermessing en verdroging]. Uit dit rapport blijkt dat de afgelopen jaren ca. € 1,5 miljard door de schatkist is uitgegeven aan het bestrijden van de varkenspest, MKZ en de vogelpest. Daarnaast betaalt de overheid honderden miljoenen aan de opkoop voor mest, het verplaatsen van varkens- en kippenschuren [straks via de Reconstructie, dus via natuurbeheersgeld?] en draagt zij jaarlijks € 2 miljard bij aan de Europese landbouwsubsidies.

Het resultaat van al deze subsidies is volgens de minister relatief mager. Voortgaan met overheidssteun is voor de minister uitgesloten. De kosten moeten in de toekomst door de sector zelf worden opgebracht; aldus Veerman. Dit najaar zal over deze materie worden overlegd: met de sector zelf, en met de natuur- en milieuorganisaties.

---

echter nu [eind juni 2003] nog steeds niets vernomen. Qua bedrijfsvoering is dat wel erg lastig: het broedseizoen en natte jaargetijden vallen sowieso al af."

Andere grootverbruikers van de EGM-gelden zijn de bosgroepen. Bosgroepen leveren diensten aan particuliere bos- en natuurterreineigenaren, waaronder ook gemeenten. Medewerker Rob van der Burg van de bosgroep Zuid-Nederland: "Wij voeren ongeveer zestig projecten per jaar uit met dergelijke gelden. Vaak gaat het dan om maatregelen in de bossfeer, zoals aanwijzen toekomstbomen, structuurdunning en structuurverbetering. Ook worden maatregelen uitgevoerd als nutriënten bepalingen en nutriënten toedienen. Het grootste budget gaat echter naar maatregelen met betrekking tot

het natuurherstel, zoals heide plaggen en vennen opschonen. Het gaat dan zowel om onderzoek als om daadwerkelijke uitvoering. Van al onze opdrachtgevers heeft, een beetje naar schatting, ruim driekwart al eens van de OBN gebruik gemaakt." Van der Burg geeft aan dat het eventueel verdwijnen van de regeling er toe zal leiden dat dit soort projecten vrijwel geheel stil zal komen te liggen. "Bovendien," vertelt hij er eerlijk bij, "voor onze organisatie is er ook enig belang. Wij ontvangen voor ons werk inkomsten uit een percentage van de projectkosten." Hij toont zich tevreden over de informatiestroom. "Ons overkoepelend orgaan, de Unie van Bosgroepen, heeft op landelijk niveau overleg met LNV en Laser. We zijn altijd goed op de hoogte".

Het is mogelijk dat op dit moment al weer meer bekend is over de ontwikkelingen rond de financiering van de OBN. Begin juli heeft EC-LNV van de directie natuur LNV inmiddels mandaat gekregen voor het verder uitvoeren van het project OBN-kennis en de instandhouding van het Kennisnetwerk OBN. Op basis hiervan worden twee onderzoeken, namelijk "herstel en beheer van Nederlandse hoogvenen" en "faunadiversiteit in complex landschap", voortgezet.

Het is te hopen dat voor de uitvoering van het werk ook weer voldoende geld ter beschikking komt. Het is eigenlijk onbegrijpelijk dat een regeling, die aan een zo grote behoefte voldoet, zo plotseling geschrapt kan worden. Het overleven kan kennelijk wel een jaartje [als het daar tenminste bij blijft] wachten.